

Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego

UNIwersytet
Opolski

Sprawozdanie z działalności
Biblioteki Głównej
i bibliotek specjalistycznych
Uniwersytetu Opolskiego
za rok 2016

Opole 2017

Spis treści

1. Uwagi wstępne	3
2. Organizacja	3
2.1. Struktura biblioteki	3
2.2. Rada Biblioteczna.....	3
2.3. Zarządzenia i instrukcje.....	3
2.4. Kadra biblioteczna.....	4
3. Finanse i administracja	5
3.1. Zakup księgozbioru – struktura wydatków.....	6
3.2. Koszty rzeczowe i eksploatacyjne	6
3.3. Przychody ze świadczonych usług	7
3.3.1. Struktura przychodów.....	7
4. Gromadzenie zbiorów bibliotecznych.....	8
4.1. Klasyfikacja nowo przyjętych zbiorów	8
4.2. Książki elektroniczne	9
4.3. Wymiana	9
4.4. Dary	10
4.5. Czasopisma.....	10
4.6. Zbiory specjalne	10
4.7. Bazy danych	11
4.8. Struktura rozwoju zbiorów bibliotecznych.....	13
5. Opracowanie zbiorów	13
5.1. Zbiory zwarte – książki	13
5.2. Czasopisma.....	14
5.3. Zbiory specjalne	14
5.4. Retrokonwersja.....	15
5.5. Ubytki.....	15
5.6. Stan zbiorów.....	15
6. Magazynowanie i ochrona zbiorów.....	16
6.1. Magazynowanie zbiorów.....	16
6.2. Konserwacja zbiorów	17
6.3. Selekcja i kontrola zbiorów	17
7. Udostępnianie zbiorów	18
8. Informacja naukowa	21
9. Komputeryzacja	24
10. Dydaktyka. Praca naukowa. Publikacje. Seminaria. Konferencje	25
10.1. Dydaktyka	25
10.2. Praca naukowa.....	26
10.3. Publikacje pracowników.....	26
10.4. Seminaria, warsztaty, szkolenia.....	27
10.5. Praktyki zawodowe, studia podyplomowe	29
10.6. Konferencje. Wyjazdy służbowe	29
11. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna.....	31
11.1. Działalność organizacyjna Muzeum Uniwersytetu Opolskiego.....	31
11.2. Wystawy. Spotkania naukowe. Promocje książek.....	31
11.3. Odwiedziny w Muzeum UO. Dydaktyka.....	32
11.4. Zbiory muzealne. Prace merytoryczne, ewidencja zbiorów.....	33
12. Uwagi końcowe.....	33
13. Załączniki.....	34

1. Uwagi wstępne

Zadania zaplanowane do zrealizowania w 2016 r. z zakresu gromadzenia i udostępniania zbiorów oraz dostępu do informacji naukowej zostały zrealizowane. Biblioteka realizowała również program ochrony i zabezpieczenia zbiorów, w tym starodruków i druków XIX-wiecznych. Ważnym zakresem działalności Biblioteki była też realizacja zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę. Na ten cel MNiSW (Decyzja Nr 521/P-DUN/2016) przekazało dofinansowanie w wysokości **19 295,00 zł**, w tym: na opracowanie bibliograficzne druków dawnych ze zbiorów Biblioteki Głównej UO – 1322 zł, na retrospektywne opracowanie zbiorów – 8973 zł oraz na rozbudowę systemu informacyjno-wyszukiwawczego PEDAGOG – 9000 zł.

2. Organizacja

2.1. Struktura biblioteki

Struktura organizacyjna obejmuje cały system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Opolskiego. W jego skład wchodzi: pięć oddziałów i jedna sekcja Biblioteki Głównej, jednaście bibliotek specjalistycznych oraz trzy samodzielne stanowiska: bibliotekarza systemowego, specjalisty ds. zbiorów elektronicznych, specjalisty ds. kontroli zbiorów. W skład systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Opolskiego wchodzi również Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna.

2.2. Rada Biblioteczna

Rada Biblioteczna w okresie sprawozdawczym zebrała się dwukrotnie, omawiając m.in.: sprawozdanie roczne, politykę gromadzenia księgozbioru oraz bieżące sprawy dotyczące funkcjonowania Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych. Na posiedzeniu Rady Bibliotecznej **16 marca 2016 r.** podsumowano działalność Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w 2015 r., przedstawiono podział środków finansowych na zakup zbiorów w 2016 r. oraz przekazano informację o zakupie licencji baz danych i innych źródeł elektronicznych na 2016 r. Na posiedzeniu w dniu **1 czerwca 2016 r.** podziękowano mgr Lidii Twardowskiej-Gajdzie, kierownicze Oddziału Opracowania Druków Zwartych Nowych, za 34 lata pracy w związku z jej odejściem na emeryturę, przedstawiono informacje o podziale i wykorzystaniu środków finansowych na zakup zbiorów w 2016 r., omówiono i zaopiniowano zmiany do Regulaminu udostępniania zbiorów i świadczenia usług informacyjnych przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Opolskiego.

Na ogólnobibliotecznym zebraniu pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w dniu 9 maja 2016 r. do Rady Bibliotecznej na kadencję 2016–2020 wybrane zostały następujące osoby: dr Anna Błaszczuk, mgr Ewa Filipowska, mgr Iwona Ostrowska oraz mgr Elżbieta Kunicka.

2.3. Zarządzenia i instrukcje

W 2016 r. JM Rektor Uniwersytetu Opolskiego wydał zarządzenia dotyczące działalności Biblioteki, były to:

1. Zarządzenie Nr 1/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie: zasad przygotowania i archiwizacji prac dyplomowych (magisterskich, licencjackich i inżynierskich) w Uniwersytecie Opolskim;
2. Zarządzenie Nr 4 /2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie: wprowadzenia polityki antymobbingowej w Uniwersytecie Opolskim;
3. Zarządzenie Nr 5/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie: zmiany Zarządzenia Nr 46/2015 Rektora UO z dnia 21 grudnia 2015 r. dot. krajowych podróży służbowych pracowników Uniwersytetu Opolskiego;
4. Zarządzenie Nr 13/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie: utworzenia centralnego systemu ewidencji i archiwizacji dorobku piśmienniczego, wydawniczego i dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego oraz zasad funkcjonowania Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego;
5. Zarządzenie Nr 23/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie: wprowadzania elektronicznych indeksów w Uniwersytecie Opolskim;
6. Zarządzenie Nr 29/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie: zadań dla poszczególnych jednostek Uniwersytetu Opolskiego w sytuacjach wprowadzenia na obszarze kraju stopni alarmowych;
7. Zarządzenie Nr 47/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 25 października 2016 r. w sprawie: zmiany Zarządzenia Nr 30/2015 z dnia 7 września 2015 r. dot. przygotowywania i przekazywania danych do Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-ON”.

Zarządzenia, instrukcje wydane przez Dyrektora Biblioteki Głównej:

1. Zarządzenie Nr 1/2016 Dyrektora Biblioteki Głównej z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie powołania komisji i zespołów bibliotecznych współpracujących z dyrekcją Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego na kadencję 2016–2020.

2.4. Kadra biblioteczna

31 grudnia 2016 r. w Bibliotece Głównej, bibliotekach specjalistycznych i Muzeum zatrudnione były na stanowiskach bibliotekarskich ogółem **73** osoby, w tym: **66** osób na pełnych etatach, **1** osoba na $\frac{3}{4}$ etatu, **4** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu, **1** osoba na etacie st. kustosza dyplomowanego i **1** osoba na $\frac{1}{2}$ etatu st. kustosza dyplomowanego; wszystkie dane dotyczą pracowników merytorycznych biblioteki, w tym tych na urloпах macierzyńskich.

W Bibliotece Głównej zatrudnionych było **44** osób, w tym na pełnych etatach **40** osób, **2** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu, **1** osoba na $\frac{3}{4}$ etatu, **1** osoba na etacie st. kustosza dyplomowanego.

W bibliotekach specjalistycznych oraz Muzeum UO zatrudnionych było **29** osób, w tym **26** na pełnych etatach, **2** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu i **1** osoba na $\frac{1}{2}$ etatu st. kustosza dyplomowanego.

Strukturę zatrudnienia w Bibliotece UO według zajmowanych stanowisk przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Zatrudnienie osób – wg stanowisk bibliotecznych

Stanowiska	Liczba osób
Kustosze dyplomowani	2
Kustosze	25
Starsi bibliotekarze	23

Bibliotekarze	14
Młodszy bibliotekarze	5
Starszy magazynier	1
Administratorzy sieci komputerowej	3
Razem	73

W 2016 r. następujące osoby awansowały na wyższe stanowiska:

1. Katarzyna Mazur-Kulesza – kustosz,
2. Agnieszka Porankiewicz – starszy bibliotekarz,
3. Konrad Kotala – bibliotekarz.

Nagrody Rektorskie w 2016 r. otrzymały następujące osoby: Anna Błaszczuk, Ewa Filipowska, Elżbieta Guziak, Urszula Grabińska, Iwona Ostrowska, Dorota Wierzbicka-Próchniak, Danuta Kasprzyk, Wojciech Pacha, Paulina Ptaszyńska oraz Renata Żemojcin.

W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany na stanowiskach pracy w oddziałach Biblioteki Głównej i w bibliotekach specjalistycznych:

- Od 1 lipca 2016 r. stanowisko kierownika Oddziału Opracowania Druków Zwartych Nowych w Bibliotece Głównej objęła Agata Gasińska, w związku z odejściem Lidii Twardowskiej-Gajdy na emeryturę.
- Na urlopie macierzyńskim przebywała Magdalena Hyper-Domaracka.
- Z urlopu wychowawczego korzystały: Urszula Bylicka, Małgorzata Zielska, Justyna Binio, Karina Walkiewicz oraz Jolanta Rybol.
- Od 15 października 2016 r. w Bibliotece Wydziału Ekonomicznego podjęła pracę Agata Latocha na zastępstwo za Magdalenę Hyper-Domaracką.
- Z dniem 1 października 2016 r. z Oddziału Informacji Naukowej odeszła Beata Śliwińska.
- Z dniem 1 listopada 2016 r., przebywająca na urlopie wychowawczym Małgorzata Zielska rozwiązała umowę o pracę.
- 1 czerwca 2016 r. z urlopu wychowawczego do pracy w Oddziale Informacji Naukowej wróciła Urszula Bylicka.
- Jadwiga Pliszek-Kostur z dniem 1 lipca 2016 r. została przeniesiona do Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji, a z dniem 1 września 2016 r.
- Ewa Stachnik-Słowik po powrocie z zasiłku rehabilitacyjnego przeszła do pracy w Oddziale Udostępniania, Magazynowania i Konserwacji Zbiorów.
- Od 1 września 2016 r. Bożena Woźniak rozpoczęła wykonywanie obowiązków w Bibliotece Wydziału Filologicznego.
- 1 września 2016 r. Anna Jaworska objęła funkcję kierownika Biblioteki Instytutu Psychologii UO.

3. Finanse i administracja

Plan wydatków Biblioteki Głównej na zbiory biblioteczne zatwierdzony przez Senacką Komisję Budżetową Uniwersytetu Opolskiego na 2016 r. wynosił **500 000,00 zł**, z przeznaczeniem na zakup zbiorów zwartych polskich i zagranicznych, prenumeratę polskich czasopism, polskich i zagranicznych baz danych oraz zbiorów specjalnych. Zaplanowane środki na funkcjonowanie Biblioteki, w tym na opłaty serwisowe, wynosiły **293 000,00 zł**. Ze

środków na badania statutowe oraz ze środków własnych instytutów zaplanowano wydatkować kwotę około **260 000,00 zł** z przeznaczeniem na zakup książek i czasopism zagranicznych i baz danych.

3.1. Zakup księgozbioru – struktura wydatków

Suma środków finansowych wydanych na zakup zbiorów bibliotecznych w poszczególnych kategoriach kształtowała się w zależności od rodzaju zbiorów. Kwoty wydatków z przeznaczeniem na zakupy poszczególnych kategorii zbiorów zestawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Kwoty wydatków przeznaczonych na poszczególne kategorie zbiorów

Lp.	Kategoria wydatków		Źródła finansowania	Kwota
1.	Zbiory zwarte		budżet UO	165 640,00
			badania statutowe	6 444,00
2.	Czasopisma	polskie	budżet UO	18 450,00
			środki własne instytutów	8 263,00
		zagraniczne	budżet UO	–
			środki własne instytutów: dydaktyka, badania statutowe	24 489,00
3.	Bazy danych	polskie	budżet UO	3 056,00
			środki własne instytutów	23 596,00
		zagraniczne	budżet UO	16 236,00
			środki własne instytutów	229 251,00
4.	Zbiory specjalne		budżet UO	–
5.	Książki elektroniczne		budżet UO	270 929,00
Razem				766 354,00

3.2. Koszty rzeczowe i eksploatacyjne

Wydatki rzeczowe, zakupy materiałów eksploatacyjnych do systemu Aleph (papier do drukarek, tonery do drukarek, etykiety do drukowania sygnatur) oraz systemów alarmowych (etykiety alarmowe) zestawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Wydatki rzeczowe, materiały eksploatacyjne, licencje

Lp.	Kategoria wydatków	Źródła finansowania	Kwota
1.	Usługi introligatorskie i zakup materiałów introligatorskich	budżet UO	4 813,38
2.	Oplaty licencyjne za program komputerowy Aleph	budżet UO	107 000,00

3.	Oplaty za programy antywirusowe i licencje innych programów komputerowych	budżet UO	3 882,35
4.	HAN – narzędzie do zarządzania dostępem do baz danych	budżet UO	16 810,99
5.	OMEGA-PSIR	budżet UO	18 450,00
6.	PRIMO	budżet UO	39 999,60
7.	Zakup materiałów do organizacji wystaw, druk plakatów	budżet UO	2 230,82
8.	Delegacje, szkolenia, warsztaty, kursy, opłaty konferencyjne	budżet UO	11 926,10
9.	Materiały biurowe	budżet UO	3 141,01
10.	Etykiety alarmowe	budżet UO	7 995,00
11.	Tonery do kopiarek, drukarek	budżet UO	1 257,27
12.	Naprawy kopiarek, drukarek i sprzętu komputerowego	budżet UO	4 576,08
13.	Rolety okienne	budżet UO	3 794,98
14.	Wentylatory	budżet UO	316,00
RAZEM			226 193,58

3.3. Przychody ze świadczonych usług

Wzorem lat ubiegłych Biblioteka Główna i biblioteki specjalistyczne w 2016 r. pozyskiwały środki finansowe z odpłatnych usług świadczonych na rzecz czytelników. Były to przede wszystkim wpłaty za karty biblioteczne oraz opłaty za nieterminowe zwroty wypożyczonych książek, za wynajem powierzchni oraz wydruki komputerowe.

3.3.1. Struktura przychodów

W tabeli 4 zestawiono źródła i kwoty wpływów z usług świadczonych na rzecz czytelników w latach 2012–2016.

Tabela 4. Wpływy z opłat oraz usług wykonywanych na rzecz czytelników w latach 2012–2016

Lp.	Źródło wpływu	Kwoty w 2012 r.	Kwoty w 2013 r.	Kwoty w 2014 r.	Kwoty w 2015 r.	Kwoty w 2016 r.
1.	Wydruki komputerowe, skanowanie	1 985,58	902,56	711,46	558,14	498,04
2.	Karty czytelnicze	18 022,53	20 088,65	19 696,39	6 227,14	2 018,62
3.	Oplaty za nieterminowy zwrot książek	38 318,94	34 573,40	51 193,50	42 018,50	37 975,80
4.	Wynajem powierzchni	11 512,69	11 335,40	13 199,05	9 508	7 618,81

5.	Inne	–	2 156,82	2 201,89	1 402,85	1 283,78
RAZEM		69 839,74	69 056,83	87 002,29	59 714,91	49 395,05

4. Gromadzenie zbiorów bibliotecznych

W 2016 r. ogółem przyjęto **59 957 jednostek** zbiorów bibliotecznych z różnych źródeł nabycia. Na liczbę przyjętych jednostek składały się książki, czasopisma oraz zbiory specjalne. Biblioteka oferowała swoim użytkownikom dostęp do sześciu kolekcji książek elektronicznych.

4.1. Klasyfikacja nowo przyjętych zbiorów

Szczegółowe dane dotyczące klasyfikacji nowo przyjętych zbiorów zebrano w tabelach 5 i 6.

Tabela 5. Wpływy zbiorów według rodzajów i źródeł nabycia oraz struktura procentowa wpływów do Biblioteki Głównej w 2016 r.

Źródła wpływu	Liczba jednostek przyjętych w 2016 r.				
	Książki wolumin	Czasopisma egz./zeszyt/numer	Zbiory specjalne jednostka	Razem	%
Kupno	2276	2384	–	4660	7,77
Egz. obowiązkowy	23120	28753	612	52485	87,54
Dary	1909	114	51	2074	3,46
Wymiana	433	60	–	493	0,82
Wpływy z Wydawnictwa UO	119	–	–	119	0,20
Inne	12	13	101	126	0,21
Razem	27869	31 324	764	59957	100,00

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli 5, największa liczba wpływów – **87,54%** – pochodzi z egzemplarza obowiązkowego, drugim co do wielkości procentowej źródłem nabycia zbiorów w 2015 r. był zakup – **7,77%**. Dary w strukturze nabytków stanowią **3,46%**.

Tabela 6. Wpływy według rodzaju zbiorów w latach 2012–2016 (dane porównawcze)

Rodzaj zbiorów	Liczba jednostek w 2012 r.	Liczba jednostek w 2013 r.	Liczba jednostek w 2014 r.	Liczba jednostek w 2015 r.	Liczba jednostek w 2016 r.
Książki	33 106	33 942	30 081	28 957	27 869
Czasopisma	47 811	46 382	41 573	33 112	31 324
Zbiory specjalne	2108	2276	1734	3094	764

Razem	83 025	82 600	73 388	65 163	59 957
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

W tabeli 7 porównano liczby woluminów książek zarejestrowanych w księgach akcesji Biblioteki Głównej w latach 2012–2016.

Tabela 7. Wpływy książek zarejestrowanych w księgach akcesji Biblioteki Głównej w latach 2012–2016 (w wol.)

Źródło wpływu	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Kupno	3 727	2 517	2 457	2 355	2 276
Egzemplarz obowiązkowy	19 073	19 234	23 741	22 031	23 120
Dary	3 016	3 178	1 747	1 907	1 909
Wymiana	999	821	658	514	433
Wpływy z Wydawnictwa UO	65	256	239	32	119
Inne	147	21	41	53	12
Razem	27 027	26 027	28 883	26 892	27 869

4.2. Książki elektroniczne

W roku sprawozdawczym Biblioteka oferowała swoim użytkownikom dostęp do sześciu kolekcji książek elektronicznych – pięciu zagranicznych: na platformie EBSCO, Elsevier, Springer i Wiley, a także wykupionej na własność kolekcji 17 książek na platformie MyiLibrary oraz serwisu polskiej literatury naukowej IBUK Libra. Łącznie zakupiono dostęp do **150 184 tytułów** książek elektronicznych (EBSCO eBook Academic Collection i IBUK Libra) oraz zorganizowano dostęp w ramach licencji krajowej do **34 854 tytułów** wydawnictw Elsevier, Springer i Wiley.

4.3. Wymiana

Rok 2016 był kolejnym, w którym Biblioteka współpracowała z innymi bibliotekami naukowymi w zakresie wymiany. Z tego źródła wpływu do zbiorów Biblioteki Głównej otrzymano w ubiegłym roku **433 wol.** z wymiany krajowej i zagranicznej prowadzonej z 12 bibliotekami krajowymi oraz 7 zagranicznymi. Do tych bibliotek wysłano 327 wol. publikacji pochodzących z Wydawnictwa Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto Biblioteka Wydziału Teologicznego prowadziła wymianę publikacji Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego z 57 bibliotekami w kraju i za granicą.

4.4. Dary

Dary pozyskane w 2016 r. pochodziły przede wszystkim od osób prywatnych. Ofiarodawcami byli: prof. Tadeusz Lewowicki – 96 wol., prof. Adam Suchoński – 73 wol., Nina i Andrzej Wigd – 34 wol., prof. Dorota Simonides – 28 wol., prof. Stanisław Sławomir Nicieja – 22 wol., Janina Kastelik – 20 wol., prof. Janusz Słodczyk – 16 wol., Nestor Wolansky – 14 wol., Eveline Strzelecki – 11 wol., Joanna Wilczyńska – 10 wol., i inni.

Ze względu na bardzo ograniczone możliwości lokalowe Biblioteka zmuszona jest przyjmować tylko te dary, które odpowiadają profilowi gromadzonej literatury, i gdy brak oferowanych tytułów w zasobach Biblioteki.

4.5. Czasopisma

W roku sprawozdawczym liczba prenumerowanych tytułów czasopism krajowych i zagranicznych obniżyła się o 10. Listy prenumeraty były aktualizowane pod względem wykorzystania oraz zapotrzebowania na treści zgodnie z prowadzonymi badaniami naukowymi oraz kierunkami kształcenia. Liczbę tytułów czasopism prenumerowanych w latach 2012–2016 zebrano w tabeli 8.

Tabela 8. Prenumerata czasopism w latach 2012–2016 (w tytułach)

Czasopisma	Liczba tytułów				
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Krajowe	216	163	125	132	130
Zagraniczne	63	63	51	44	36
Razem	279	226	176	176	166

W tabeli 9 zebrano dane liczbowe dotyczące tytułów czasopism polskich i zagranicznych przyjętych do zbiorów z różnych źródeł nabycia w 2016 r.

Tabela 9. Czasopisma polskie i zagraniczne z różnych źródeł wpływu przyjęte do zbiorów w 2016 r. (w tytułach)

Czasopisma	Źródło wpływu – liczba tytułów					Razem tytułów
	Prenumerata	Egzemplarz obowiązkowy	Dary	Wymiana	Zakup uzupełniający	
Krajowe	130	2432	44	16	–	2622
Zagraniczne	36	–	6	5	–	47
Razem	166	2432	50	21	–	2669

4.6. Zbiory specjalne

Zbiory specjalne powiększono w roku sprawozdawczym dzięki zakupom, darom oraz egzemplarzowi obowiązkowemu o **764 jednostki**.

W tabeli 10 zebrano dane dotyczące poszczególnych rodzajów zbiorów specjalnych wprowadzonych do ksiąg akcesyjnych.

Tabela 10. Zbiory specjalne zarejestrowane w akcesji w latach 2012–2016

Lp.	Rodzaj dokumentu	Liczba jednostek w roku 2012	Liczba jednostek w roku 2013	Liczba jednostek w roku 2014	Liczba jednostek w roku 2015	Liczba jednostek w roku 2016
1.	Dokumenty elektroniczne	159	112	207	164	245
2.	Filmy	177	166	106	70	9
3.	Mikrofilmy	–	–	–	207*	–
4.	Kartografia	126	37	14	167	121
5.	Ikonografia/grafika	–	14	5	9	5
6.	Prace doktorskie	37	50	27	24	36
7.	Płyty CD	326	283	280	110	103
8.	Normy	4	–	–	16	–
9.	Druki muzyczne	12	71	235	143	163
10.	Rękopisy	–	–	–	–	–
11.	Audiobooki	–	–	–	88	82
Razem		841	733	874	998	764

*Rekatalogowanie zbiorów mikrofilmów

4.7. Bazy danych

Corocznie zwiększa się zapotrzebowanie na dostęp do elektronicznych baz danych czasopism pełnotekstowych oraz baz abstraktowych. Biblioteka Główna, wychodząc naprzeciw temu zapotrzebowaniu, stara się umożliwić dostęp do tych baz, które zamawiają jednostki organizacyjne Uniwersytetu Opolskiego. W 2016 r. w sieci lokalnej udostępniono 19 baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych. Zestawienie baz danych zamieszczono w tabeli 11, a baz testowanych w 2016 r. w tabeli 12.

Tabela 11. Zagraniczne bazy danych dostępne w sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego zamówione przez poszczególne jednostki organizacyjne oraz udostępniane poprzez licencje krajowe w 2016 r.

Lp.	Nazwa bazy	Jednostka organizacyjna UO zamawiająca dostęp do bazy
1.	AIP/APS	Instytut Fizyki
2.	American Chemical Society	Wydział Chemii
3.	ATLA (EBSCO)	Wydział Teologiczny
4.	Cambridge Journals (kolekcja statyczna HSS)	Wydział Filologiczny
5.	C.E.E.O.L.	Wydziały: Filologiczny, Nauk Społecznych, Teologiczny
6.	EBSCO eIFL	Licencja krajowa
7.	EMIS Intelligence Region	Wydział Ekonomiczny
8.	JSTOR (kolekcje: Language&Literature, Art&Science IV i VII)	Wydziały: Filologiczny, Prawa i Administracji
9.	Literary Reference Center PLUS (EBSCO)	Wydział Filologiczny
10.	Mathematical Reviews (MathSciNet)	Instytut Matematyki i Informatyki

11.	PsycARTICLES (EBSCO)	Instytut Psychologii
12.	Reaxys	Wydział Chemii
13.	Royal Society of Chemistry	Wydział Chemii
14.	Science Direct (wydawnictwo Elsevier)	Licencja krajowa
15.	SCOPUS	Licencja krajowa
16.	SocINDEX with Full Text (EBSCO)	Instytut Socjologii
17.	Springer	Licencja krajowa
18.	Web of Science	Licencja krajowa
19.	Wiley Online Library	Licencja krajowa

Licencja krajowa obejmuje również czasopisma Nature i Science w wersji elektronicznej.

Tabela 12. Bazy danych testowane w 2016 r.

Lp.	Baza	Dostawca	Okres testowy
1.	IUPAC Standards Online	Jacek Lewinson – Publisher's Representative Central/Eastern Europe	1.04.2016–30.04.2016
2.	Cambridge Companions Online	ABE-IPS	12.04.2016–10.05.2016
3.	Global Patents	EBSCO	18.04.2016–20.06.2016
4.	Bazy medyczne na platformie EBSCO: Dentistry & Oral Sciences Source, MEDLINE Complete	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
5.	Education Source	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
6.	Legal Source	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
7.	EconLit with Full Text	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
8.	PsycBOOKS	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
9.	Applied Science & Technology Source	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
10.	Environment Complete	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
11.	Humanities Source	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
12.	ATLA Religion Database with ATLASerials	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
13.	Communication Source	EBSCO	18.04.2016–20.05.2016
14.	Academic Video Online	ABE-IPS	4.05.2016–5.06.2016
15.	International Security & Counter Terrorism Reference Center	EBSCO	20.05.2016–20.07.2016
16.	Legal Source	EBSCO	20.05.2016–20.07.2016
17.	Political Science Complete	EBSCO	20.05.2016–20.07.2016
18.	ATLA Religion Database with ATLASerials	EBSCO	15.09.2016–13.11.2016
19.	ProQuest Central	ProQuest	19.09.2016–19.10.2016
20.	Czasopisma z nauk ścisłych, technicznych i medycznych na platformie Bentham Science	Bentham Science Publishers	28.09.2016–27.12.2016

4.8. Struktura rozwoju zbiorów bibliotecznych

W tabeli 13 zebrano dane dotyczące liczby zbiorów bibliotecznych zarejestrowanych w księgach akcesji w roku sprawozdawczym 2016 w porównaniu z rokiem 2015.

Tabela 13. Wskaźniki przyjętych zbiorów bibliotecznych zarejestrowanych w księgach akcesji

Rodzaj zbiorów	Rok 2015	Rok 2016	% zmian 2015/2016
Książki (wol.)	26 892	27 869	3,63
Czasopisma (tyt.)	2 734	2 669	-2,38
Zbiory specjalne (jedn.)	1 276	764	-40,13
Zagraniczne bazy danych (jedn.)	19	19	0,00

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2015 nastąpiło zwiększenie wpływu nowych książek do Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych o 3,63%. Zmniejszyła się o 2,38% liczba gromadzonych tytułów czasopism w porównaniu z rokiem 2015 (liczona łącznie z różnych źródeł nabycia). W porównaniu z rokiem 2015 o 40,13% zmniejszył się procent przyjętych zbiorów specjalnych, liczba baz danych utrzymana została na tym samym poziomie.

5. Opracowanie zbiorów

W Bibliotece Głównej Uniwersytetu Opolskiego proces opracowania zbiorów prowadzony jest centralnie, w oparciu o biblioteczny system komputerowy Aleph, jedynie Biblioteka Wydziału Teologicznego opracowuje zbiory we własnym zakresie.

5.1. Zbiory zwarte – książki

W tabelach 14 i 15 porównano liczby tytułów i woluminów opracowanych i zainwentaryzowanych w latach 2012–2016.

Tabela 14. Liczba książek wpisanych do inwentarza Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych (bez Biblioteki Wydziału Teologicznego) w latach 2012–2016 (w tyt.)

Liczba tytułów zbiorów zwartych				
2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
25 052	22 700	23 578	23 318	22 042

Tabela 15. Liczba zainwentaryzowanych zbiorów zwartych w latach 2012–2016 (w wol.)

Zbiory	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Biblioteka Główna	11 620	11 530	12 649	13 307	13 041

Biblioteki specjalistyczne	16 976	13 280	13 260	11 898	9 684
Razem	28 596	24 810	25 909	25 205	22 725
Biblioteka Wydziału Teologicznego (inwentarz UO)	3 992	2 211	2 520	2 421	1 719
Biblioteka Wydziału Teologicznego (inwentarz WT)	1 476	1 860	1 477	1 294	673
Razem	34 064	28 881	29 906	28 920	25 117

W roku 2016 w porównaniu do 2015 odnotowano zmniejszenie liczby zainwentaryzowanych zbiorów zwartych w systemie Aleph o 3803 wol.

5.2. Czasopisma

W tabeli 16 zebrano liczby woluminów czasopism wpisanych do inwentarzy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2012–2016.

Tabela 16. Czasopisma wpisane do inwentarzy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2012–2016 (w wol.)

Rodzaj agendy	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Biblioteka Główna	2 186	1 825	2 448	1 757	2 017
Biblioteki specjalistyczne	3 107	5 052	3 492	3 610	2 706
Razem	5 293	6 877	5 940	5 367	4 723

Liczba zainwentaryzowanych woluminów czasopism w roku 2016 w porównaniu z rokiem 2015 zmniejszyła się o 644 wol.

5.3. Zbiory specjalne

W roku sprawozdawczym zainwentaryzowano **652 jednostek** zbiorów specjalnych. Dane dotyczące zbiorów specjalnych zainwentaryzowanych w latach 2012–2016 przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Zbiory specjalne zainwentaryzowane w latach 2012–2016 (w jedn.)

Lp.	Rodzaj zbiorów	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
1.	Filmy (DVD)	177	166	106	70	117
2.	Kartografia	53	37	14	53	31
3.	Mikrofilmy	–	–	–	–	–
4.	Prace doktorskie	37	50	27	24	47
5.	Nuty	12	71	235	143	133
6.	Dokumenty elektroniczne	112	112	207	162	120

7.	Rękopisy	–	–	–	–	–
8.	Płyty CD	326	283	280	110	101
10.	Ikonografia/grafika	–	14	5	9	5
11.	Audiobooki	–	–	–	88	98
Razem		717	733	874	659	652

Liczba zbiorów specjalnych zainwentaryzowanych w roku 2016 w porównaniu z rokiem 2015 zmniejszyła się o 7 jednostek.

5.4. Retrokonwersja

Retrokonwersją w 2016 r. objęto **127 wol.** starodruków. Stan zbiorów zwartych ujętych w komputerowym katalogu Aleph obejmuje na koniec 2015 r. **98,12%** ogółu zbioru druków zwartych. Ogólny procent zbiorów zainwentaryzowanych komputerowo do wszystkich zbiorów bibliotecznych wynosi **90,37%**. Prace nad retrokonwersją zostały dofinansowane ze środków MNiSW, co pozwoliło na dodatkowe zatrudnienie pracowników w godzinach nadliczbowych i rozbudowę bazy Aleph o informacje o zbiorach dotąd dostępnych tylko w katalogach kartkowych.

5.5. Ubytki

Ogółem z inwentarzy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych wykreślono na podstawie protokołów ubytków **8980 wol.** na sumę **692 458,56 zł**, w tym z bibliotek specjalistycznych **5777 wol.** na sumę **579 213,11 zł**:

- wydawnictwa zwarte: Biblioteka Główna – 1538 wol., biblioteki specjalistyczne – 3341 wol.; razem – 4879 wol.;
- wydawnictwa ciągle: Biblioteka Główna – 1663 wol., biblioteki specjalistyczne – 2432 wol.; razem – 4095 wol.;
- zbiory specjalne: Biblioteka Główna – 2 jedn., biblioteki specjalistyczne – 4 jedn.; razem – 6 jedn.

5.6. Stan zbiorów

Zbiory Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych zgodnie ze stanem inwentarzy w dniu 31 grudnia 2016 r. liczyły **1 051 983 wol./jedn.** Stan zbiorów bibliotecznych na koniec 2016 r. przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 18. Stan zbiorów bibliotecznych na 31 grudnia 2016 r.

Rodzaj jednostki organizacyjnej	Książki w wol.	Czasopisma w wol.	Zbiory spec. w wol./jedn.
Biblioteka Główna	448 662	49 211	9 084
Biblioteki specjalistyczne	397 166*	87 559*	60 301**
Razem	845 828	136 770	69 385
Razem	1 051 983		

* W tym zbiory Biblioteki Wydziału Teologicznego.

** W tym zbiór norm Biblioteki Wydziału Przyrodniczo-Technicznego.

Liczba jednostek bibliotecznych wprowadzonych do katalogu komputerowego Aleph Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych, stan na dzień 31 grudnia 2016 r. – **Załącznik nr 2.**

6. Magazynowanie i ochrona zbiorów

6.1. Magazynowanie zbiorów

W 2016 r. do magazynów Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych przyjęto **30 492 jednostek inwentarzowych** zbiorów (tabela 19).

Zbiory czytelnicy Biblioteki Głównej zostały uzupełnione o 403 wol. książek, 93 wol. czasopism (23 tyt.), 1 CD czasopism i 46 jedn. prac doktorskich. Ubyło 75 wol. książek.

Stan księgozbioru w wolnym dostępie do półek w czytelnicy BG na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 1720 tytułów czasopism i 14 411 wol. książek.

Tabela 19. Zbiory przyjęte do magazynów Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w 2016 r.

Lokalizacja	Druki zwarte	Czasopisma	Zb. specjalne
	Liczba woluminów		Liczba jednostek
Magazyny Biblioteki Głównej	13 041	2 017	235
Magazyny bibliotek specjalistycznych	12 076	2 706	417
Razem	25 117	4 723	652

Informacje dotyczące szczegółowych zadań związanych z magazynowaniem zbiorów:

1. W 2016 r. kontynuowano prace dotyczące melioracji druków zwartych magazynu rezerw. Wycofano z depozytu egzemplarza obowiązkowego 126 egzemplarzy książek, które przekazano do zbiorów Biblioteki Głównej i dla innych bibliotek ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. Stan magazynu rezerw druków zwartych po wycofaniu 126 egz. wyniósł na koniec 2016 r. **28 685 egz.**
2. W 2016 r. przyjęto z egzemplarza obowiązkowego łącznie 790 jedn. wydawnictw specjalnych, w tym:
  - 468 jedn. dokumentów elektronicznych,
  - 219 jedn. dokumentów kartograficznych,
  - 97 nut,
  - 6 jedn. wydawnictw ikonograficznych.Do zbiorów specjalnych łącznie przekazano 624 jedn. Stan wydawnictw specjalnych magazynu rezerw na koniec 2016 r. nie uległ zmianie i wynosił **6248 jedn.**
3. Z egzemplarza obowiązkowego wpłynęło 679 jedn. dokumentów życia społecznego. Stan dżs na koniec 2016 r. wynosił **6114 jedn.**

4. Wpłynęło 277 jedn. norm i patentów. Stan norm i patentów Punktu Informacji Normalizacyjnej i Patentowej przy ul. Dmowskiego na koniec 2016 r. wyniósł **57 441 jedn.**

6.2. Konserwacja zbiorów

W ramach prac introligatorskich związanych z zabezpieczaniem zbiorów Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych ogółem wykonano **1920** różnego typu opraw, w tym **1470** opraw na potrzeby Biblioteki Głównej i **450** opraw dla bibliotek sieci.

Wykonano m.in.:

- 802 opraw twardych,
- 222 opraw miękkich,
- 846 opraw półmiękkich,
- 50 opraw bindowanych,
- 9 teczek okolicznościowych,
- 15 segregatorów dla czytelnicy BG,
- 8 passe-partout.

Ponadto do pracownicy introligatorskiej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przekazano **112 wol.** czasopism dużego formatu.

6.3. Selekcja i kontrola zbiorów

Zgodnie z przyjętym planem kontroli księgozbioru w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2016 r. pod nadzorem merytorycznym specjalisty ds. kontroli zbiorów przeprowadzono następujące skontra i selekcje księgozbioru:

- selekcja zbiorów zwartych w Bibliotece Wydziału Ekonomicznego UO – książek z zakresu nauk społecznych (1/2016) – ubytkowano 1664 wol.;
- superskontrum w Oddziale Informacji Naukowej BG UO (3/2016) – braki bezwzględne, do ubytkowania: zbiory zwarte 21 wol., zbiory ciągłe 9 wol.;
- selekcja podręczników w Międzywydziałowej Bibliotece Nauk Ścisłych UO (4/2016) – ubytkowano 734 wol.;
- selekcja księgozbioru dopożyczanego Międzywydziałowej Bibliotece Nauk Ścisłych z BG UO w zakresie sygnatur: 130 001–150 000 (10/2016) – ubytkowano 1001 wol.;
- skontrum w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO – całości zbiorów z zakresu filologii wschodniosłowiańskiej (11/2016) – braki względne: książki „Ws” 10 wol., czasopisma „WsP” 4 wol.;
- skontrum w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO – zbiory z zakresu filologii romańskiej (12/2016) – braki względne: książki „Ro” 3 wol.;
- selekcja księgozbioru w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji UO (13/2016) – ubytkowano 678 wol.;
- superskontrum zbiorów w Bibliotece Instytutu Filologii Germańskiej UO (14/2016) – ubytkowane braki bezwzględne: zbiory zwarte „Ge” 95 wol., zbiory ciągłe „GeP” 2 wol., zbiory specjalne – dokumenty elektroniczne „GeDE” 1 wol., filmy „GeF” 3 wol.;
- skontrum zdawczo-odbiorcze zbiorów w Bibliotece Instytutu Psychologii UO (16/2016) – braki względne: zbiory zwarte „Ps” 9 wol.;
- skontrum zbiorów zwartych w Czytelnicy BG UO („LC”; 23/2016) – brak względny 24 wol.;

- selekcja księgozbioru podstawowego i wieloegzemplarzowego „W” BG UO przeprowadzona w trakcie opracowania retrospektywnego (24/2016) – przygotowano do ubytkowania 839 wol.;
- selekcja zbiorów ciągłych w Międzywydziałowej Bibliotece Nauk Ścisłych UO – czasopism z zakresu fizyki („PP”; 25/2016) – przygotowano do ubytkowania 1674 wol.

Inne prace:

- ubytkowanie mikrofilmu („M”; zb. spec. BG UO; 2/2016) – ubytkowano 1 wol.;
- ubytkowanie i przeinwentaryzowanie książek stanowiących cykl wydawniczy pt. „Polski Słownik Biograficzny” (BG UO; 5/2016) – ubytkowano 467 wol.;
- ubytkowanie i przeinwentaryzowanie zbiorów ciągłych oznaczonych „FpP” (BG UO; 6/2016) – ubytkowano 1855 wol., (BG UO; 17/2016) – ubytkowano 3 wol.;
- ubytkowanie i przeinwentaryzowanie segregatorów w Międzywydziałowej Bibliotece Nauk Ścisłych UO (7/2016) – ubytkowano 66 wol.;
- ubytkowanie pracy doktorskiej („Dr”; zb. spec. BG UO; 8/2016) – ubytkowano 1 wol.;
- ubytkowanie i przeinwentaryzowanie książek błędnie zainwentaryzowanych w Bibliotece Wydziału Ekonomicznego UO (18/2016) – ubytkowano 5 wol.;
- ubytkowanie książek zniszczonych w Bibliotece Wydziału Przyrodniczo-Technicznego UO (19/2016) – ubytkowano 78 wol.;
- ubytkowanie zbiorów ciągłych z Biblioteki Wydziału Filologicznego UO, czasopism z zakresu filologii angielskiej („AP”; 20/2016) – ubytkowano 992 wol.;
- ubytkowanie i przeinwentaryzowanie książek stanowiących cykl wydawniczy pt. „Nowy Korbut” (BG UO; 22/2016) – ubytkowano 16 wol.;
- ubytkowanie zbiorów ciągłych z Międzywydziałowej Biblioteki Nauk Ścisłych UO, czasopisma „Chemical Abstracts” („ChP”; 21/2016) – ubytkowano 1438 wol.;
- drukowanie inwentarzy zbiorów zwartych BG UO i bibliotek specjalistycznych.

7. Udostępnianie zbiorów

Wypożyczenia z magazynów bibliotecznych w Bibliotece Głównej i części bibliotek specjalistycznych odbywają się za pomocą skomputeryzowanego systemu rejestracji wypożyczeń OPAC w programie Aleph. Czytelnicy zarejestrowani w bazie Biblioteki mogą zamawiać zbiory z dowolnego komputera podłączonego do Internetu.

1. Liczba wszystkich zarejestrowanych czytelników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych posiadających konta czytelnicze wynosi **24 872**.

W roku sprawozdawczym konta czytelnicze po raz pierwszy w wypożyczalni Biblioteki Głównej i w bibliotekach specjalistycznych założyły **2692** osoby.

2. Liczba aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli w 2016 r. książki w wypożyczalni **Biblioteki Głównej**, wynosi **3500** osób, w tym:

- studenci UO: 2646,
- pracownicy UO: 262,
- czytelnicy inni: 592.

Liczba aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli książki w **bibliotekach specjalistycznych**, wynosiła **8224**.

3. Łączna liczba aktywnych czytelników wypożyczających książki w **Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych** w roku 2016 wynosiła **11 724** osób (o 2032 osoby mniej niż w 2015 r.). Szczegółowe dane zebrano w tabeli 20.

Tabela 20. Liczba aktywnych czytelników wypożyczających książki w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2016 r.

Rodzaj agencji	Studenci stacjonarni	Studenci dwóch kierunków	Studenci zaoczeni	Pracownicy UO	Inni czytelnicy	Razem
Biblioteka Główna	2 356	73	217	262	592	3 500
Biblioteka Wydziału Ekonomicznego	858	17	120	86	93	1 174
Biblioteka Wydziału Filologicznego	450	9	46	88	72	665
Międzywydziałowa Biblioteka Nauk Ścisłych	750	16	42	161	141	1 110
Biblioteka Wydziału Teologicznego	380	15	10	69	215	689
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	139	3	12	25	20	199
Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technicznego	348	9	37	21	52	467
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	1 265	24	243	87	82	1 701
Międzyinstytutowa Biblioteka Politologii, Filozofii i Socjologii	570	12	19	96	132	829
Biblioteka Instytutu Psychologii	506	14	123	49	48	740
Międzyinstytutowa Biblioteka Pedagogiczna	344	1	120	37	30	532
Biblioteka Instytutu Sztuki	85	1	1	17	14	118
Razem	8 051	194	990	998	1 491	11 724

4. W wypożyczalni Biblioteki Głównej wypożyczono łącznie **34 022** wol. książek, zarejestrowano **35 462** zwrotów oraz **5634** prolongat.

W bibliotekach specjalistycznych udostępniono poprzez wypożyczalnię **55 276** wol. książek. W Bibliotece Filologii Germańskiej dodatkowo wypożyczono 200 wol. z księgozbioru DAAD.

Łączna liczba zbiorów udostępnionych na zewnątrz w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2016 r. wyniosła **89 298** wol. książek. Dane dotyczące udostępniania zbiorów w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych zostały przedstawione w tabeli 21.

5. W roku sprawozdawczym czytelnię Biblioteki Głównej i czytelnię Oddziału Informacji Naukowej odwiedziło ogółem **16 723** użytkowników, którzy skorzystali ze **153 977** jednostek bibliotecznych: książek, czasopism i zbiorów specjalnych.

W czytelnich bibliotek specjalistycznych **71 406** czytelników (o 21 440 mniej niż w 2015 r.) skorzystało na miejscu z **218 682** jednostek zbiorów bibliotecznych.

Czytelnię BG odwiedziło **14 565** osób (o 1245 mniej niż w 2015 r.), w tym:

- studenci UO: 73,94%,
- pracownicy naukowci UO: 13,03%,
- inni: 13,03%.

Średnia miesięczna odwiedzin w czytelni BG w 2016 r. to **1324 osoby** (w 2015 r. – 1438 osób, w 2014 r. – 1650 osób).

Tabela 21. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych w czytelniach i wypożyczalniach Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2014–2016

Formy udostępniania	Udostępnianie w jednostkach bibliotecznych						
	Biblioteka Główna			Biblioteki specjalistyczne			Razem
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2016 r.
Wypożyczalnie	47 993	40 285	34 022	60 936	59 057	55 276	89 298
Czytelnie	249 124	190 613	152 777	368 845	343 000	218 682	371 459
Razem	297 117	230 898	186 799	429 781	402 057	273 958	460 757

Łączna liczba miejsc w czytelniach wynosiła **535**, z czego w bibliotekach specjalistycznych 411 miejsca, a w Bibliotece Głównej 124 miejsca.

Wypożyczenia międzybiblioteczne

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych wysłano **1289** zamówień (w tym 1265 krajowych i 24 zagranicznych), z czego sprowadzono z bibliotek polskich i zagranicznych ogółem **782** dokumentów, w tym:

- książek – 514 wol.,
- kserokopii/skanów – 232 jedn.,
- mikrofilmów – 36 jedn.

Wypożyczalnia międzybiblioteczna przyjęła **845** zamówień z innych bibliotek polskich, którym wysłano **558 wol.** książek oraz **287 jedn.** odbitek kserograficznych ze

zbiorów Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych. Do innych bibliotek zagranicznych wysłano 14 wol. książek. Ogółem przyjęto 550 wol. zwrotów oraz udzielono 195 informacji dotyczących zasad funkcjonowania wypożyczalni międzybibliotecznej.

W 2016 r., zgodnie z obowiązującym Regulaminem udostępniania zbiorów, koszty sprowadzenia kopii dokumentów z kraju pokrywane były ze środków na badania własne zamawiających lub opłacane indywidualnie przez zamawiających studentów.

8. Informacja naukowa

Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Głównej w 2016 r. odwiedziło **2158** użytkowników, którym udzielono **4157** informacji na podstawie posiadanych baz danych i tradycyjnych źródeł informacji.

W Bibliotece Głównej i jedenastu bibliotekach specjalistycznych udzielono czytelnikom 63 422 informacji (tabela 22).

Tabela 22. Liczba i rodzaj informacji udzielanych w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2016 r.

Rodzaj agendy	Informacje katalogowe	Informacje rzeczowe	Informacje bibliograficzne	Informacje na podst. elektron. baz danych	Razem
Biblioteka Główna	4 625	2 484	2 146	3460	12 715
Biblioteki specjalistyczne	21 423	19 110	6 168	208	50 707
Razem	26 048	21 594	8 314	3 668	63 422

Do stałych zadań kształtujących jakość usług informacyjnych kierowanych do użytkowników Biblioteki Głównej należały:

- przygotowywanie zestawień bibliograficznych w odpowiedzi na kwerendy użytkowników (33 zestawienia),
- prowadzenie analiz cytowań dorobku naukowego (9 analiz),
- uaktualnianie informacji o źródłach elektronicznych na stronie WWW biblioteki,
- organizacja dostępu do czasopism elektronicznych i baz danych ze strony WWW biblioteki (wykorzystanie baz danych zob. tabela 23),
- testowanie i promocja nowych baz danych i platform książek elektronicznych,
- rozwiązywanie problemów technicznych związanych z korzystaniem z baz,
- rejestrowanie wycinków prasowych dotyczących Uniwersytetu Opolskiego: **455 rekordów** (zakres numerów: 6335–6790);
- rejestracja kart SYNABA;
- Oddział Informacji Naukowej pełnił funkcję koordynatora bibliotecznego podczas XIV Opolskiego Festiwalu Nauki (10–13.06.2016) oraz uczestniczył w przygotowaniach Tygodnia Bibliotek w maju 2016 r.; w pomoc włączyli się także inni pracownicy Biblioteki Głównej (z Oddziału Udostępniania, Magazynowania i Konserwacji Zbiorów, Sekcji Obsługi Informatycznej oraz wybranych bibliotek specjalistycznych).

Wykorzystanie zasobów informacji elektronicznej dostępnej dla użytkowników sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego przedstawiono w tabeli 23.

Tabela 23. Wykorzystanie zasobów informacji elektronicznej dostępnej użytkownikom sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego z zagranicznych baz danych oraz platform książek elektronicznych w 2016 r.

Baza	Liczba wyszukiwań	Liczba pobranych tekstów	Koszt zakupu (w PLN)
AIP/APS	brak danych	1 243	12 498,50
American Chemical Society	1 328	3 669	29 935,20
ATLA Religion Database (EBSCO)	4 405	62 abstrakty	5 766,26
Cambridge Journals	brak danych	147	10 065,55
C.E.E.O.L.	109	881 (w tym open access)	31 460,78
EBSCO eIFL	106 432	13 016	100% przez MNiSW
EBSCO eBook Academic Collection	14 111	3 703	40 927,84
Elsevier ICM/Online/Infona (ScienceDirect) czasopisma i książki	6 642 (dane dot. tylko wersji online)	29 785	100% przez MNiSW
EMIS Intelligence Region	5 063 (liczba wejść)	7 837 (liczba stron)	20 139,08
IBUK Libra	34 228 (liczba sesji) 4 273 (liczba wyszukiwań)	1 349 740 (liczba otwartych stron według raportu "Ranking książek")	230 000
Journal Citation Report	201	130 records viewed	100% przez MNiSW
JSTOR	1 073	1 008	4 720,91
Literary Reference Center (EBSCO)	242	504	13 116,12
Mathematical Reviews	4 577	2 662 record view	2 000
MyiLibrary	21	93	kolekcja książek wykupionych na własność
PsycArticles (EBSCO)	5 937	1 391	32 048,77
Reaxys	3 543 (all searches)	brak danych (baza faktograficzna)	44 475,10
Royal Society of Chemistry	482	1 572	21 244,09
SAGE Journals Online	brak danych ze względu na migrację na nową platformę	1 403	rezygnacja – dostęp tylko do opłaconych roczników 1999–2012
Scopus	20 479	11 005 record views	100% przez MNiSW
SocINDEX with full text (EBSCO)	4 711	717	18 017,69
SPRINGER ICM/SpringerLink/Infona (czasopisma i książki)	brak danych	20 679	100% przez MNiSW
Web of Science (serwer ICM/online)	4 057	brak danych/ 750 (records viewed)	100% przez MNiSW
Wiley Online/Infona (czasopisma i książki)	1 393/ brak danych	6 842	100% przez MNiSW

Baza Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego. Repozytorium Instytucjonalne

Od kwietnia 2016 r. rozpoczęto w Bibliotece prace nad uruchomieniem ogólnouczelnianego systemu rejestracji, archiwizacji oraz upowszechniania dorobku naukowego pracowników afiliujących swoje publikacje do jednostek UO.

Prace przy wdrożeniu Repozytorium Uniwersytetu Opolskiego przebiegały następująco;

- wyłonienie dostawcy oprogramowania,
- podpisanie umowy z Politechniką Warszawską na wdrożenie oprogramowania OMEGA –PSIR,
- przygotowanie wzorów dokumentów związanych z rejestrowaniem oraz deponowaniem plików publikacji na licencjach Creative Commons (CC),
- zamknięcie bazy publikacji pracowników UO w systemie Aleph,
- przekonwertowanie opisów bibliograficznych publikacji wydanych w latach 2015–2016, do Repozytorium UO – przekonwertowano 3163 rekordy;
- powołanie zespołu redaktorów z pośród pracowników bibliotek specjalistycznych i Biblioteki Głównej,
- powołanie zespołu superredaktorów dokonujących korekty opisów bibliograficznych oraz kontroli poprawności ochrony plików tekstowych zawierających treści publikacji naukowych.

POLON – PBN

Współpraca z Polską Bibliografią Naukową.

We wrześniu 2015 r. jednostki naukowe zostały zobowiązane do wprowadzania danych o publikacjach do Polskiej Bibliografii Naukowej, będącej częścią systemu informacji o nauce POL-on. Pracownicy Biblioteki Głównej zostali wyznaczeni do funkcji importerów danych o publikacjach z Bibliografii Publikacji Pracowników i Doktorantów UO do PBN.

W Oddziale Informacji Naukowej rozpoczęto wtedy prace przygotowawcze do tej operacji polegające na przyporządkowaniu jednych zasobów systemowych do drugich, m.in. identyfikacja autorów między dwoma systemami.

Pracownicy Biblioteki uzupełniali opisy bibliograficzne z lat 2013-2016 m.in. o informacje:

- o ścieżce dostępu do publikacji;
- dokładnej informacji o konferencji, której rezultatem była publikacja;
- DOI (Digital Object Identifier) czasopisma;
- o liczbie współautorów monografii;
- o numerze ISBN, ISSN.

Wykonano również liczne testowe importy do Modułu Sprawozdawczego.

Import danych z Bibliografii UO oraz Bazy Wiedzy do PBN wykonywany był systematycznie łącznie w roku 2015 i 2016 przesłano **7485 rekordów bibliograficznych opisów publikacji** tak aby wydziały mogły spełnić obowiązek sprawozdawczy wymagany przez MNiSW.

PEDAGOG

W 2016 r. kontynuowano wieloletnie przedsięwzięcie badawczo-informacyjne związane z tworzeniem bazy danych **PEDAGOG** dofinansowywane przez MNiSW ze środków na upowszechnianie nauki. Zespół w składzie: dr Anna Błaszczuk, dr Barbara Kmiecik, Ewelina Pisarek, Beata Niedbalec, Katarzyna Mazur-Kulesza, Magdalena Kortas, Bożena Woźniak oraz Elżbieta Niedźwiedz wykonał prace dokumentacyjne, rozbudowując bazę PEDAGOG w ramach profili: edukacja wczesnoszkolna, wychowanie przedszkolne,

pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – materiały z czasopism pedagogicznych, psychologicznych, książek, rozdziałów z książek i aktów prawnych.

W 2016 r. do bazy wprowadzono **1400** nowych rekordów. Stan bazy na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił ogółem **26 481** opisy.

Wystawy

Jednym z ważniejszych zadań Oddziału Informacji Naukowej promujących Bibliotekę i jej zbiory jest organizacja wystaw. Wśród wystaw tematycznych i okolicznościowych organizowanych w 2016 r. na uwagę zasługują:

- *Rok Jana Długosza* (16.10.2016);
- Światowy Dzień Książki 2016 – *Gdzie się podziały... polskie komiksy z dawnych lat* (kwiecień 2016);
- „Stare” i „nowe” w literaturze dla dzieci (21.04.2016);
- *Jubileusz prof. Zenona Jasińskiego* (31.05.2016);
- *Panel Sienkiewiczowski* – wystawa towarzysząca (5.05.2016);
- *Ludzie i miejsca w komiksie* – Tydzień Bibliotek (9.05.2016);
- *Tak minął rok 2015–2016* (czerwiec 2016);
- Wystawa książek przesłanych przez Bibliotekę Kongresu w Waszyngtonie w ramach prowadzonej współpracy, wystawa przygotowana na Zjazd Dziekanów Wydziałów Prawa (19.09.2016).

Uzupełnieniem działalności wystawienniczej Oddziału Informacji Naukowej były wystawy organizowane przez biblioteki specjalistyczne. Szczegółowe informacje dotyczące organizowanych wystaw i popularyzacji zbiorów zamieszczone są w sprawozdaniach poszczególnych bibliotek specjalistycznych.

Spotkania i wykłady w ramach Złotej Serii Wykładów Otwartych w 2016 r.

Lp.	Data	Prelegent	Temat wykładu
1.	13.01.2016	gen. Mieczysław Bieniek	<i>Globalne wyzwania i zagrożenia dla współczesnego środowiska wewnętrznego</i>
2.	23.02.2016	dr Piotr Marciniak	<i>Wobec wschodniego sąsiada. Dylematy i zadania polskiej polityki względem Rosji</i>
3.	4.04.2016	dr hab. Kazimierz Michał Ujazdowski	<i>V Republika Francuska jako przykład efektywnej demokracji</i>
4.	26.04.2016	dr hab. Wojciech Mrozowicz	<i>Przez Śląsk i Opole. Święty Wojciech w podróżach</i>
5.	5.05.2016		<i>Panel Sienkiewiczowski</i>

9. Komputeryzacja

Poza bieżącą obsługą informatyczną poszczególnych oddziałów i agend bibliotecznych pracownicy Sekcji Obsługi Informatycznej zrealizowali w 2016 r. następujące zadania:

– dokonano aktualizacji oprogramowania na serwerach: terminalowym, HAN, WWW;

- dokonano konfiguracji nowego serwera Samba;
- przygotowano dokumentację do przetargu na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania;
- przeinstalowano i skonfigurowano używane komputery przekazywane do bibliotek sieci;
- aktualizowano oprogramowanie na komputerach i serwerach;
- zapewniono obsługę informatyczną Złotej Serii Wykładów Otwartych oraz Opolskiego Festiwalu Nauki;
- przygotowano zużyty sprzęt komputerowy do likwidacji;
- utworzono nową stronę WWW w systemie Wordpress;
- dokonywano aktualizacji informacji na stronie WWW Biblioteki Głównej;
- pełniono nadzór nad prawidłowym działaniem Repozytorium publikacji pracowników naukowych Uniwersytetu Opolskiego: nadzór nad pracą serwera baz danych Mysql 5.5, serwera Apache 2.2, środowiska Java, instalacja aktualizacji, codzienne przygotowanie kopii bazy danych i systemu repo;
- administrowano stroną WWW KDBASP.

Digitalizacja dokumentów do Śląskiej Biblioteki Cyfrowej

W ramach realizacji zadania „Digitalizacja jako sposób ochrony i upowszechniania druków zabytkowych” w 2016 r. poddano cyfryzacji 3 książki (ok. 750 stron), umieszczając je na platformie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej wraz z informacją o metadanych każdego zdigitalizowanego obiektu. Dodatkowo digitalizowano zbiory dla wypożyczalni międzybibliotecznej oraz skanowano dokumenty do Bazy Wiedzy UO (21 975 stron).

Łącznie zasoby cyfrowe Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego na serwerach ŚBC wynoszą **627** publikacji.

10. Dydaktyka. Praca naukowa. Publikacje. Seminaria. Konferencje

10.1. Dydaktyka

1. W ramach zajęć dydaktycznych pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych prowadzili zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku studiów stacjonarnych, licencjackich i uzupełniających magisterskich oraz studiów niestacjonarnych. Łącznie 15 pracowników BG oraz bibliotek specjalistycznych przeprowadziło 214 godzin zajęć z przysposobienia bibliotecznego.

2. Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej prowadzili zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich.

3. Dorota Wierzbička-Próchniak, specjalista ds. zbiorów elektronicznych, przeprowadziła następujące szkolenia:

- źródła informacji elektronicznej z dziedziny edukacji i pedagogiki dla studentów Instytutu Studiów Edukacyjnych,
- na Wydziale Teologicznym dla pracowników naukowych i doktorantów w zakresie zawartości i korzystania z baz danych subskrybowanych przez UO,
- dla bibliotekarzy BG UO, WBP oraz pracowników i studentów UO w zakresie zawartości i korzystania z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych ACADEMICA,
- współprowadzenie szkoleń dla redaktorów i superredaktorów Bazy Wiedzy UO,
- organizowanie szkoleń i prezentacji dla studentów i pracowników UO oraz warsztatów dla bibliotekarzy przeprowadzanych przez dostawców następujących baz

danych: EBSCO – książki elektroniczne oraz bazy danych, Scopus, Mendeley i Science Direct – szkolenie oraz warsztaty dla bibliotekarzy, Web of Science, Scopus – szkolenie online.

4. Barbara Orłowska, bibliotekarz systemowy, przeprowadziła szkolenie dla pracowników Oddziału Informacji Naukowej dot. programu OMEGA-PSIR.

10.2. Praca naukowa

W ramach prac badawczych, naukowych i organizacyjnych pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu Opolskiego podejmowali następujące zadania:

1. Mgr **Jadwiga Kotulska** kontynuowała badania źródłowe do pracy doktorskiej na temat: *Conradysta wśród polityków. Przyczynek do biografii politycznej Zdzisława Najdera*, prom. prof. dr hab. Ludwik Habuda.

2. Dr **Michał Kaczmarek** wraz z dr. Adamem Wiercińskim i dr. Janem A. Chroszym wzięli udział w finażu wystawy *Dialog o losie i duszy. Stanisław Vincent (1888–1971)* w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu 19 października 2016 r. Wystawa zakończyła projekt *Archiwum Stanisława Vincenza (1888–1971)* – realizowany przez Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny (kierownik projektu: prof. dr hab. Jolanta Ługowska); numer projektu (w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2011): 12H 11 0030 80.

3. Ks. mgr **Tadeusz Grabuńczyk** kontynuował współpracę z ks. prof. dr hab. Norbertem Widokiem przy opracowaniu „Przeglądu Piśmiennictwa Teologicznego” 2016, nr. 42–43. W 2016 r. przygotowano ok. 670 opisów bibliograficznych.

10.3. Publikacje pracowników

W wyniku realizowanych badań własnych oraz prac dokumentacyjnych ukazało się w 2016 r. 13 publikacji pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych.

Zestawienie bibliograficzne publikacji pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu Opolskiego za 2016 r.

Anna Błaszczuk, Michał Kaczmarek, Barbara Kmiecik

1. *Od starodruków po książki elektroniczne. 65-lecie Biblioteki Głównej UO*, „Indeks” 2016, nr 7–8, s. 132–133.

Michał Kaczmarek

2. *Pamięć Innego w ujęciu Ryszarda Kapuścińskiego*, „Literatura Ludowa” 2016, nr 2, s. 49–55.

Katarzyna Mazur-Kulesza

3. *Muzealne nowości*, „Indeks” 2016, nr 3–4, s. 133–134.

Wanda Matwiejczuk

4. *Danuta Hulist (1936–2016)*, „Indeks” 2016, nr 3–4, s. 98–99.

5. *Mrówcze początki*, „Indeks” 2016, nr 3–4, s. 79–81.

Wanda Matwiejczuk, Katarzyna Mazur-Kulesza

6. *Odrobina Manhattanu w Collegium Maius*, „Indeks” 2016, nr 7–8, s. 124–125.

Beata Śliwińska

7. *Rok 2016 – kulturalnie... we Wrocławiu*, „Bibliotekarz Opolski” 2016, nr 1, s. 88–94.

8. *Dzień jak co dzień... Dzień Kobiet (z podtekstem – literackim, malarskim i innym)*, „Bibliotekarz Opolski” 2016, nr 2, s. 81–86.

9. *ERASMUS + Misja Podgorica*, „Bibliotekarz Opolski” 2016, nr 4, s. 27–35.

Danuta Szewczyk-Kłos, Dorota Wierzbicka-Próchniak

10. *Biblioteka akademicka wobec nowych zadań – potrzeby i preferencje użytkowników*, [w:] *Biblioteka bez użytkowników...?: Diagnoza problemu / Brzezińska-Stec Halina, Żochowska Jolanta (red.)*, 2015, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, ISBN 978-83-7431-484-8, s. 81–94.

Danuta Szewczyk-Kłos

11. *Dostęp do zasobów i usług bibliotecznych na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym*, [w:] *20 lat Wydziału Historyczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego / Olechnowicz-Skrzypek Iwona Stanisława, Nycz Edward (red.)*, 2016, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, ISBN 978-83-7395-709-1, s. 183–188.

12. *Zmieniające się obszary funkcjonowania biblioteki akademickiej na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego*, [w:] *Pro bibliothecarum et bibliothecariorum bono. Księga jubileuszowa z okazji 70. urodzin Profesor Marii Piłtyczak-Majerowicz / Czyrek Joanna, Górna Bożena (red.)*, Z problemów bibliotek naukowych Wrocławia, vol. 12, 2016, Drukarnia Beta-druk, ISBN 978-83-61970-32-3, s. 227–234.

Dorota Wierzbicka-Próchniak

13. *Uniwersytet Opolski: Biblioteka Główna*, [w:] *Cyfrowa pamięć regionu: 10 lat Śląskiej Biblioteki Cyfrowej / Bratkowski Przemysław; Lis Remigiusz; Szulc Marek (red.)*, 2016, Biblioteka Śląska w Katowicach, ISBN 978-83-64210-36-5, s. 42–43.

Publikacja elektroniczna <http://www.sbc.org.pl/publication/269573> [10.02.2017]

10.4. Seminaria, warsztaty, szkolenia

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych uczestniczyli w szkoleniach i prezentacjach przeprowadzanych przez dostawców następujących baz danych i platform książek elektronicznych: EMIS Polska, Web of Science, ScienceDirect, Scopus i narzędzia Mendeley (szkolenie + warsztaty dla bibliotekarzy). Ponadto brali udział w:

1. Anna Błaszczuk

Szkolenie dot. rozliczania czasu pracy bibliotekarzy,
23 listopada 2016, Opole;

2. Bożena Smentek, Michał Kaczmarek, Ewelina Pisarek, Beata Niedbalec, Barbara Orłowska, Dorota Wierzbicka-Próchniak, Wojciech Pacha

Wyjazd szkoleniowy dot. PBN,
organizator: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
8 lutego 2016, Wrocław;

3. Agata Gasińska, Renata Żemojcin

Wyjazd szkoleniowy,
organizator: Biblioteka Narodowa,
21 kwietnia 2016, Warszawa;

4. Agata Gasińska, Elżbieta Dzierżanowska, Danuta Kurenda

Szkolenie z NUKAT-u,
organizator: Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej,
23 listopada 2016, Gliwice;

5. Katarzyna Mazur-Kulesza

Szkolenie pracowników muzeów uczelnianych dot. podstawowej działalności muzeów w świetle Ustawy o muzeach,
20 maja 2016 r., Warszawa;

6. Barbara Orłowska, Ewelina Pisarek

Szkolenie dot. POL-ONu i PBN,
28 października 2016, Warszawa;

7. Danuta Szewczyk-Kłos, Wojciech Pacha

III Ogólnopolskie Seminarium Użytkowników OMEGA-PSIR,
20–21 czerwca 2016, Warszawa;

8. Danuta Szewczyk-Kłos, Dorota Wierzbicka-Próchniak, Ewelina Pisarek

Seminarium naukowo-dydaktyczne „Otwieranie nauki – praktyka i perspektywy”,
organizator: Biblioteka Politechniki Krakowskiej, Elsevier B.V.,
26–27 września 2016, Kraków;

9. Dorota Wierzbicka-Próchniak

Seminarium MNiSW „Dobre praktyki w zakresie otwartego dostępu do publikacji naukowych”,
organizator: MNiSW,
17 października 2016, Warszawa.

Szkolenie „Teoretyczne i praktyczne aspekty zawierania umów licencyjnych przez biblioteki”,

organizator: Centrum Promocji Informatyki,
6 grudnia 2016, Warszawa;

10. Wojciech Pacha, Ewelina Pisarek

Szkolenie „Opracowywanie raportów w systemie OMEGA-PSIR”,
organizator: Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej,
30 listopada 2016, Warszawa.

Zagraniczne wyjazdy szkoleniowe:

Paulina Ptaszyńska

Udział w projekcie „FreedomBus – Mobile Laboratory for Culture and Interdisciplinary Education” organizowanym przez Cross Broder Network pod kierunkiem prof. Anny

Bulandy-Pantalacci (Trier University of Applied Sciences); współorganizatorzy: Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie oraz Instytut Sztuki Uniwersytetu Opolskiego.

Termin: 7–16.09.2016;

Danuta Szewczyk-Kłos

Wyjazd edukacyjno-szkoleniowy do Włoch. Celem wyjazdu było poznanie funkcjonowania różnego typu bibliotek ze szczególnym uwzględnieniem organizacji i funkcjonowania centrów informacyjnych i multimedialnych na uczelniach w Mediolanie, Turynie, Genui, Padwie i Wenecji.

Termin: 25.06–3.07.2016;

Beata Śliwińska

Udział w tygodniowym wyjeździe szkoleniowym do Czarnogóry, Uniwersytet w Podgoricy.

Termin: 20–25.06.2016.

10.5. Praktyki zawodowe, studia podyplomowe

Od 10 do 12 maja 2016 r. w Bibliotece Głównej odbył staż szkoleniowy (Program ERASMUS) Resul Turan z Recep Tayyip Erdogan University w Turcji.

10.6. Konferencje. Wyjazdy służbowe

Pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych uczestniczyli w 2016 r. w następujących konferencjach naukowych:

1. Urszula Grabińska

XXII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES,

organizator: Zarząd Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES,

12–14 września 2016, Warszawa;

Spotkanie Dyrektorów i Kierowników Bibliotek Wydziałów Teologicznych w Polsce,

organizator: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie,

23–24 lutego 2016, Warszawa;

2. Elżbieta Guziak

XIV Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Prawniczych „Biblioteka prawnicza jako warsztat pracy prawnika – badacza – naukowca”,

organizator: INP PAN, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Prawa i Administracji UKSW, Hogan Lovells,

22–23 września 2016, Warszawa;

3. Katarzyna Mazur-Kulesza

Walne Zebranie Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych,

25 stycznia 2016, Warszawa;

I Ogólnopolska Konferencja Muzeów Uczelnianych,

organizator: Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych, Muzeum w Nieborowie i Arkadii,

19–20 maja 2016, Nieborów,

referat: *Powstanie i działalność Muzeum UO;*

4. Ewelina Pisarek

X Bałtycka Konferencja „Zarządzanie i Organizacja Bibliotek”,
organizator: Biblioteka Główna Politechniki Gdańskiej, Komisja Zarządzania i Marketingu SBP,
10–12 maja 2016, Gdańsk;

5. Danuta Szewczyk-Kłos

V Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy,
organizator: Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej,
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego,
15–16 września 2016, Wrocław,

referat: *Nowe funkcje biblioteki akademickiej i jej współpraca z jednostkami organizacyjnymi uczelni;*

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Śląskich
4 listopada 2016, Katowice;

Zjazd KDBASP

organizator: Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego,
16–18 listopada 2016, Zielona Góra;

6. Dorota Wierzbicka-Próchniak

III Międzynarodowa Konferencja Pulsu Uczelni,
organizator: Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu,
13 maja 2016, Opole;

7. Dorota Wierzbicka-Próchniak, Wojciech Pacha

X Zebranie Uczestników Śląskiej Biblioteki Cyfrowej,
organizator: Biblioteka Śląska, Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego,
12 grudnia 2016, Katowice,

prezentacja: *Działalność Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego w ramach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.*

Biblioteka Główna UO była współorganizatorem 11. Forum Młodych Bibliotekarzy, które odbyło się w dniach 15–16 września 2016 r. w Opolu pod hasłem „W bibliotece wszystko gra”.

Udział w projektach badawczych:

Dr **Michał Kaczmarek** wziął udział w finażu wystawy *Dialog o losie i duszy. Stanisław Vincent (1888–1971)* w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu, 19 października 2016 r. Wystawa zakończyła projekt *Archiwum Stanisława Vincenza (1888–1971)* – realizowany przez Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny (kierownik projektu: prof. dr hab. Jolanta Ługowska); numer projektu (w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2011): 12H 11 0030 80.

11. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna

11.1. Działalność organizacyjna Muzeum Uniwersytetu Opolskiego

1. Przygotowano organizacyjnie i merytorycznie spotkania okolicznościowe, promocje książek, wystawy i inne formy promocji Uniwersytetu Opolskiego oraz Muzeum UO.
2. Kontynuowano współpracę z Oddziałem Regionalnym Śląska Opolskiego – Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Opolskim Klubem Krajoznawców oraz Polskim Towarzystwem Historycznym w Opolu.
3. Uzupełniono stałe ekspozycje – galerię doktorów honoris causa UO, aparaturę Instytutu Fizyki, umieszczono nowe nabytki i eksponaty przyjmowane zarówno na stałe do zbiorów, jak i w formie depozytów.
4. Zapewniono materiały do bieżącej konserwacji zbiorów muzealnych.

11.2. Wystawy. Spotkania naukowe. Promocje książek

W 2016 r. w Muzeum UO eksponowano następujące wystawy okolicznościowe i tematyczne:

1. Stała wystawa kontynuowana od 2014 r. „Alma Mater Opoliensis 1994–2014” uzupełniana o eksponaty przyjmowane w darach i kupowane oraz pochodzące z depozytów;
2. „Druki dawne – polonika ze zbiorów Biblioteki Głównej UO”, stała ekspozycja na ekranach;
3. „Paleontologiczne skarby ziemi opolskiej”, stała wystawa zorganizowana przez Europejskie Centrum Paleontologii UO, Pracownię Paleobiologii UO, Muzeum UO;
4. Ekspozycja zabytków sakralnych w Kaplicy św. Wojciecha uzupełniana o nowe nabytki muzealne – stała wystawa;
5. Wystawy okolicznościowe, biograficzne, poświęcone: prof. Zdzisławowi Piaseckiemu, prof. Leszkowi Kuberskiemu, prof. Henrykowi Borkowi;
6. Wystawa biograficzna poświęcona gen. Tadeuszowi Jordanowi Rozwadowskiemu (marzec–kwiecień 2016).

Odbyły się następujące spotkania naukowe:

1. Seminarium naukowe zorganizowane przez Europejskie Centrum Paleontologii na temat „Ciekawostki historyczno-paleontologiczne. Powtórne odkrycie unikatowych zębów gadów morskich z kredy opolskiej” (13 września 2016);
2. Z cyklu „Śladami pamięci” odbyły się okolicznościowe spotkania: w 10. rocznicę śmierci prof. Zdzisława Piaseckiego (1932–2006) – 18 października 2016; w 10. rocznicę śmierci prof. Leszka Kuberskiego (1956–2006) – 17 listopada 2016; w 30. rocznicę śmierci prof. Henryka Borka (1929–1986) – 7 grudnia 2016;
3. Muzeum UO i Opolskie Bractwo Wojciechowe zorganizowały spotkanie upamiętniające postać św. Wojciecha, biskupa praskiego, benedyktyna, misjonarza, męczennika, świętego Kościoła katolickiego, głównego patrona Polski, patrona duchowej jedności Europy, patrona Opola – 19 kwietnia 2016. Program obejmował wykład prof. dr hab. Anny Pobóg-Lenartowicz, projekcję filmu *Legenda o św. Wojciechu* w reż. Krzysztofa Zaleskiego oraz słowo wprowadzające wygłoszone przez ks. prof. dr. hab. Marka Lisa;
4. Uroczyste odsłonięcie tablicy Cypriana Kamila Norwida (1821–1883) wykonanej przez artystę rzeźbiarza Grzegorza Gustawa z Filadelfii, poprzedzone wykładem „Amerykański epizod biografii Cypriana Kamila Norwida” prof. dr hab. Ireny Jokiel – 26 października 2016.

- W ramach współpracy z Opolskim Klubem Krajoznawców odbyły się wykłady:
- *Cenzura i opolskie media lat 50. XX wieku*, wykł. dr Mariusz Patelski, Instytut Historii UO (4 stycznia 2016);
  - *Agresja językowa w polszczyźnie śląskiej (1845–1938)*, wykł. dr Małgorzata Iżykowska i mgr Aleksandra Starczewska-Wojnar z Archiwum Państwowego w Opolu (1 lutego 2016);
  - *Z plecakiem i namiotem w islamskim kraju. Kazachstan 2015*, prelekcja mgr inż. Zbigniew Zagłoba-Zyglar (7 marca 2016);
  - *Jak powstało Opole?*, wykł. prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz (4 kwietnia 2016);
  - *II wojna światowa – wybrane zagadnienia*, wykł. dr Marek Białokur, Instytut Historii UO (5 września 2016).

Odbyły się następujące promocje książek:

- *Gen. Tadeusz Jordan Rozwadowski. Wspomnienia Wielkiej Wojny*, red. i oprac. nauk. dr Mariusz Patelski (31 marca 2016);
- *Kazimierz I Opolski i jego czasy*, aut. Henryk Welc (13 grudnia 2016);
- *Opolanie znani i nieznani*, cz. 1: *Średniowiecze*, red. Anna Pobóg-Lenartowicz oraz *Opolanie znani i nieznani*, cz. 4: *Okres międzywojenny*, red. Adriana Dawid (14 grudnia 2016).

11.3. Odwiedziny w Muzeum UO. Dydaktyka

1. W 2016 r. Muzeum UO odwiedziło **5646** osób, tj. o 1122 więcej niż w roku 2015 (w tym w zorganizowanych grupach 1726 osób).

Wśród zwiedzających Muzeum i uczestniczących w spotkaniach byli m.in.:

- osoby z zagranicy – 530 osób,
- studenci – 379 osób,
- młodzież szkolna – 1092 osoby,
- zwiedzający indywidualnie – 524 osoby,
- pozostali zwiedzający i uczestniczący w imprezach – 1395 osób.

Wśród osób, które odwiedziły Muzeum UO, byli goście zagraniczni z: Indii, Kazachstanu, Ukrainy, Francji, Niemiec, Czech, Mołdawii, Finlandii, Chin, Belgii, Holandii, USA, Rosji, Serbii, Słowacji, Białorusi i Bangladeszu.

2. Dydaktyka:

- Spotkania o charakterze dydaktycznym prowadzono dla studentów kierunków pedagogicznych, ekonomicznych, historii, filologii w ramach wybranych tematów.
- Dla młodzieży szkolnej i dzieci prowadzono zajęcia w ramach lekcji muzealnych. Ogółem zrealizowano 52 zajęcia dydaktyczne i lekcje muzealne, w których uczestniczyło 1471 osób.
- Muzeum UO włączyło się do projektu „Śladami św. Wojciecha w Opolu. Od chrzcielnicy do dokumentu”, prowadząc lekcje dla uczniów szkół podstawowych i przedszkoli. Projekt realizowany był w ramach inicjatywy Bractwa Wojciechowego w dniach 11–19.04.2016. W zajęciach wzięło udział ok. 440 uczniów i nauczycieli.
- W ramach IX Nocy Muzeów 13 maja 2016 r. Muzeum UO odwiedziło 979 osób. Dużym zainteresowaniem cieszyły się dwie wystawy: „Mierniki analogowe z zasobów Sali Zbiorów Instytutu Fizyki Uniwersytetu Opolskiego”, „Paleontologiczne skarby ziemi opolskiej” oraz wykłady: *Dlaczego wyginęły dinozaury?* prof. dr. hab. Adama Bodziocha i *Era mierników analogowych i ich tajemnicza symbolika* mgr. Andrzeja Trzebuniaka.

- W ramach XIV Opolskiego Festiwalu Nauki w Muzeum UO odbyły się projekcje dwóch filmów: *Sukces niejedno ma imię, czyli potencjał intelektualny Uniwersytetu Opolskiego* oraz *Pod egidą muz łagodnych, czyli dwadzieścia lat Uniwersytetu Opolskiego*.
- 13 czerwca 2016 r. zorganizowano „Dzień otwarty” w Muzeum UO.

11.4. Zbiory muzealne. Prace merytoryczne, ewidencja zbiorów

1. Stan zbiorów

W inwentarzach zbiorów muzealnych znajduje się ogółem **196** eksponatów, w tym:

- 61 eksponatów z różnych dziedzin sztuki,
- 1 mapa XVIII w.,
- 134 fotografii.

W książce depozytów zarejestrowane są **84** jednostki, w tym:

- 26 z zakresu sztuki,
- 10 z archeologii,
- 9 z geologii,
- 10 z techniki,
- 29 innych.

2. W 2016 r. uniwersytecka komisja inwentaryzacyjna przeprowadziła kontrolę zbiorów i wyposażenia Muzeum UO. Stan zgodny z ewidencją uczelnianą potwierdzony został w protokole.

3. Zakończono prace nad zbiorami biograficznymi archiwaliów dot. życia i działalności prof. Maurycyego Horna. Zbiór dokumentował dr A. Szczepaniak w latach 2015–2016.

4. Do opracowania i przechowywania jako archiwalia w 2016 r. przyjęto dokumenty dot. biografii prof. Zdzisława Piaseckiego oraz prof. Leonida Pietrowa.

12. Elektroniczna Legitymacja Studenta

Wyznaczeni pracownicy Sekcji Obsługi Informatycznej Biblioteki Głównej odpowiedzialni byli za procedurę przygotowania i rozdysponowania elektronicznych legitymacji. W 2016 r. wydrukowali i przekazali do dziekanatów **2826 ELS i 140 ELD**. Procedura zaopatrywania studentów w legitymacje obejmuje: przygotowanie dokumentacji przetargowej na blankiety, hologramy, materiały eksploatacyjne do drukarek, prowadzenie dokumentacji związanej z przyjmowaniem i wydawaniem legitymacji oraz przeprowadzenie procedury likwidacji zniszczonych lub nieaktualnych legitymacji.

14. Uwagi końcowe

W sprawozdaniu przedstawiono szczegółowe dane ilościowe i jakościowe dotyczące działalności Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w 2016 r. Porównując je z danymi z poprzednich lat, można stwierdzić, że wciąż zwiększa się zakup dostępów do książek elektronicznych i ich wykorzystanie. Biblioteka nieustannie stara się zaspokoić potrzeby również tych użytkowników, którzy oczekują dostępu do literatury naukowej i podręczników w wersji tradycyjnej. Równy dostęp użytkowników do wiedzy i informacji jest podstawą zrównoważonego rozwoju biblioteki naukowej.

Biblioteka wzorem lat ubiegłych starała się aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym uczelni i miasta, promując usługi biblioteczno-informacyjne w czasie Tygodnia Bibliotek i Międzynarodowego Dnia Książki, przygotowując zróżnicowany i rozbudowany program na XIV Opolski Festiwal Nauki. Wystawy i pokazy oraz prezentacje i konkursy na

stałe znalazły się już w kalendarzu imprez festiwalowych organizowanych dla mieszkańców regionu, a szczególnie dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Biblioteka nadal stara się kontynuować wieloletnią już tradycję współorganizowania Złotej Serii Wykładów Otwartych.

W roku sprawozdawczym wyremontowano magazyn Biblioteki Wydziału Ekonomicznego UO.

Od maja 2016 r., zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie: utworzenia centralnego systemu ewidencji i archiwizacji dorobku piśmienniczego, wydawniczego i dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego oraz zasad funkcjonowania Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego, pracownicy Biblioteki zajmują się rejestrowaniem dorobku naukowego pracowników i jednostek organizacyjnych Uczelni. Podstawę Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego stanowią Ewidencja Publikacji UO oraz Repozytorium Uniwersytetu Opolskiego.

Stan zbiorów bibliotecznych już w 2015 r. przekroczył milion jednostek. Dokładna liczba zbiorów na 31 grudnia 2016 r. wyniosła **1 051 983 jednostek inwentarzowych**. Ze względu na brak odpowiedniego miejsca do ich magazynowania zbiory przechowywane są w coraz to trudniejszych warunkach. W magazynach Biblioteki Głównej nie ma już miejsca na przyjmowane materiały biblioteczne. Jest to największy problem, z którym Biblioteka zmagą się od lat. Podjęcie decyzji mających na celu budowę nowoczesnego obiektu bibliotecznego byłoby początkiem końca problemów dotyczących magazynowania i udostępniania zbiorów. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na stan techniczny obiektu oraz jego wyposażenia. W roku sprawozdawczym nie udało się wymienić windy towarowej w wypożyczalni Biblioteki Głównej. Realizacja potrzeb w tym zakresie będzie należała do najpilniejszych zadań do realizacji w najbliższym czasie.